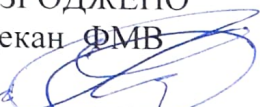

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ФМВ

Зася

« 30 » 09

Юрій ВОЛОШИН
Сидоренко К.В.
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН
« 30 » 09 2023 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА
Науково-дослідної практики
у сфері міжнародного бізнесу

Освітньо-професійна програма: «Міжнародний бізнес»
Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Курс	Семестр.	Усього (год. / кредитів ECTS)	Самостійна робота (годин)	Форма семестрового контролю
Денна	1	2	135/4,5	135	Диф. залік 2 с.
Заочна					

Індекс: РМ - 17 - 292 - 3/ 23- 2.2.1.1
НМ -17 - 292 - 3/ 23- 2.2.1.1

СМЯ НАУ ПП 15.01.01-01-2023

	Система менеджменту якості. Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 15.01.01 – 01-2023
		Стор. 2 із 10	

Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу розроблена на основі навчального плану № НМ - 17 - 292 - 3/23, затвердженого «07» квітня 2023 р., робочого навчального плану № РМ - 17 - 292 - 3/23 підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес».

Програму розробила:

професор кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу Наталія ТАТАРЕНКО

Гарант ОПП «Міжнародні бізнес» Леся ПОБОЧЕНКО

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 13 від «30» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри Леся ПОБОЧЕНКО

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 7 від «30» серпня 2023 р.

Голова НМРР Катерина СИДОРЕНКО

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 15.01.01 – 01-2023
		Стор. 3 із 10	

ЗМІСТ

	Стор.
1. Відомості про спеціальність та про освітньо-професійну програму...	4
2. Відомості про бази практики	4
3. Цілі практики.....	4
4. Мета практики.....	5
5. Загальні компетентності.	5
6. Фахові компетенції.	5
7. Організація проведення практики.....	6
8. Тематичний план проходження практики.	6
9. Підсумки проходження практики.	7
10. Інформаційні джерела.....	7
11. Форма оцінювання проходження практики згідно Положення про PCO.....	8

	Система менеджменту якості. Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 15.01.01 – 01-2023
			Стор. 4 із 10

1. Відомості про спеціальність та про освітньо-професійну програму

Науково-дослідна практика у сфері міжнародного бізнесу проводиться для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» на першому курсі. Практика проводиться наприкінці першого року навчання. Тривалість практики – 3 тижні (135 годин)

Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» є однією з основних спеціальностей, що готує фахівців для професійної економічної діяльності на міжнародному рівні. В сучасному світі в умовах масштабної транснаціоналізації та глобалізації, присутність на вітчизняному ринку зарубіжних компаній та представництв стає все більш широкою.

Метою освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» є підготовка висококваліфікованих фахівців з ефективного ведення міжнародного бізнесу, які одночасно поєднують декілька професій: вільно володіють іноземними мовами та мають фундаментальні знання в галузі міжнародних економічних відносин та світового господарства, володіють сучасним економічним мисленням і прикладними навичками, необхідними для розв'язання завдань та проблем міжнародних економічних зв'язків на корпоративному рівні.

ОПП «Міжнародний бізнес» відповідає місії та стратегії НАУ, в якій наголошується щодо гідного внеску університету в розвиток суспільства на національному та міжнародному рівнях через генерацію нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень і практики, так і надання високоякісних освітніх та науково-дослідних послуг громадянам України та іноземцям при підготовці фахівців авіаційно-космічної галузі.

2. Відомості про бази практики

Науково-дослідна практика проводиться на кафедрі міжнародних економічних відносин і бізнесу, у науково-дослідних інститутах, на промислових підприємствах, зокрема, авіаційних, бюджетних установах та організаціях, які проводять науково-дослідні роботи чи здійснюють розробки та мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики робіт здобувачів вищої освіти та при наявності відповідних договорів між установами.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно з дозволу навчального закладу обирати для себе місце проходження науково-дослідної практики і пропонувати його для використання, якщо для збору необхідного матеріалу з обраного наукового напрямку досліджень магістра зазначена база практики безпосередньо слугуватиме об'єктом дослідження.

Для здобувачів вищої освіти – громадян зарубіжних країн бази практики можуть бути розташовані на території інших країн або в межах України. Таким особам у встановленому порядку видається програма та індивідуальне завдання. Після закінчення переддипломної практики вони надають звіт у встановленому порядку.

З базами науково-дослідної практики заздалегідь укладаються договори на її проведення, в яких зазначається тривалість практики, зобов'язання та відповідальність сторін.

3. Цілі практики

Під час проходження практики практикант має досягнути наступних цілей:

ЗНАТИ:

- принципи аналізу та систематизації зібраного матеріалу;
- методи організації та проведення науково-дослідної роботи у сфері міжнародного

	Система менеджменту якості.	Шифр документа	СМЯНАУ ПП 15.01.01 – 01-2023
	Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу	Стор. 5 із 10	

бізнесу;

- способи обробки даних та їх інтерпретації;
- методики проведення наукових досліджень у галузі МБ;

ВМІТИ:

- обґрунтовувати актуальність обраного напрямку дослідження,
- адекватно підбирати засоби та методи для вирішення поставлених завдань у науковому дослідженні;
- робити обґрунтовані висновки за результатами проведених досліджень та оформляти їх у вигляді наукових доповідей та публікацій;
- реферувати та рецензувати наукові публікації.

4. Мета практики

Науково-дослідна практика (далі – НДП) здобувачів вищої освіти націлена на забезпечення взаємозв'язку між теоретичними знаннями, отриманими при засвоєнні освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» та практичною діяльністю щодо застосування цих знань у ході науково-дослідної роботи.

Метою науково-дослідної практики є оволодіння здобувачами вищої освіти основними прийомами ведення науково-дослідної роботи і формування у них професійного світогляду в цій галузі, відповідно до освітньої програми «Міжнародний бізнес».

Науково-дослідна практика проводиться з метою збирання, аналізу та узагальнення наукового матеріалу, розробки оригінальних наукових пропозицій та наукових ідей для підготовки кваліфікаційної магістерської роботи, отримання навичок самостійної науково-дослідної роботи, практичної участі у науково-дослідній роботі колективів дослідників.

5. Загальні компетенції

У результаті проходження науково-дослідної практики здобувач вищої освіти повинен оволодіти такими загальними компетенціями (далі ЗК):

ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

6. Фахові компетенції

У результаті проходження науково-дослідної практики здобувач вищої освіти повинен оволодіти такими фаховими компетенціями (далі ФК):

ФК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини

ФК 4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.

ФК 5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, наукові досягнення, інформаційні технології при здійсненні досліджень у сфері міжнародного бізнесу.

ФК 6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

ФК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

	Система менеджменту якості.	Шифр документа	СМЯ НАУ
	Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу		ПП 15.01.01 – 01-2023
		Стор. 6 із 10	

ФК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

ФК 10. Здатність комплексно аналізувати забезпечення конкурентоспроможності країн на основі діджиталізації міжнародного бізнесу.

ФК 12. Здатність формувати систему знань про управління персоналом в міжнародних компаніях та управлінські моделі в міжнародному бізнесі, спрямованих на досягнення поставленої мети з урахуванням світових масштабів функціонування.

ФК 13. Здатність формулювати висновки і пропозиції, вирішувати проблемні ситуації та розв'язувати практичні завдання у сфері міжнародного бізнесу, зокрема, в авіаційно-космічній галузі.

ФК 14. Здатність аналізу можливостей торговельного потенціалу країн світу та України з метою виявлення потенційно можливих та ефективних форм і умов організації міжнародного бізнесу, зокрема, у сфері авіаційних перевезень.

7. Організація проведення практики

Робота здобувача вищої освіти з виконання програми практики контролюється науковим керівником. Здобувач повинен дотримуватися режиму роботи та правил внутрішнього розпорядку бази практики: прийнятих на базі практики правил охорони праці і протипожежної безпеки та пройти обов'язковий інструктажів (вступний і на кожному конкретному місці праці).

Порушення графіку навчального процесу у зв'язку з проходженням практики здобувачем вищої освіти не припускається.

Обов'язки здобувачів вищої освіти, керівника практики від університету та від бази практики висвітлені у Розділі 4 Положення про організацію проходження практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету СМЯ НАУ П 03.01(20)-02-2021

Робота практиканта з виконання програми практики контролюється науковим керівником. Виконання кожного розділу практики завіряється підписом керівників практики. По закінченні практики науковий керівник готує відгук про виконання програми практики.

8. Тематичний план проходження практики

Науково-дослідна практика здобувачів вищої освіти проводиться згідно з навчальним планом для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини». Протягом проходження науково-дослідної практики та виконання основних завдань програми практики, кожен здобувач вищої освіти повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у випускній кваліфікаційній роботі магістра.

Перелік тем кваліфікаційної роботи магістрів розробляються і затверджуються на засіданні кафедри та доводиться до відома здобувачів вищої освіти до початку практики.

Для досягнення поставленої мети практики та розв'язанню її завдань здобувачі вищої освіти мають здійснити такі заходи:

- скласти індивідуальний графік проходження науково-дослідної практики;
- вивчити нормативні документи, що регулюють питання науково-дослідної діяльності в Україні щодо обраного напрямку дослідження;
- ознайомитись з вітчизняною та іноземною науковою літературою та іншими джерелами та скласти бібліографічний список літератури за обраним напрямом дослідження
- зробити огляд нормативної документації та друкованих джерел, вивчити та осмислити статистичні дані з обраного напрямку магістерської роботи;
- підготувати тези для виступу на науковій конференції за обраним напрямом;
- підготувати наукову статтю за обраним напрямом досліджень з дотриманням вимог ДАК Міністерства освіти і науки України (самостійно або у співавторстві з науковим керівником);
- підготувати рецензію на наукову статтю з обраної проблеми досліджень,

	Система менеджменту якості.	Шифр документа	СМЯНАУ
	Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу	ПП 15.01.01 – 01-2023	
		Стор. 7 із 10	

- підготувати на основі опрацювання нормативної бази та виявлених недоліків їх практичного застосування рекомендації до відповідних органів влади і управління з метою підвищення ефективності вирішення назрілих проблем;
- виконати індивідуальне завдання.

9. Підсумки проходження практики

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання (далі – ПРН)

ПРН 1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою; знати методiku науково-технічного перекладу та систему координації перекладів, термінологічні стандарти, основи наукового редагування.

ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали

ПРН 10. Розуміти Закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 17. Формулювати висновки і пропозиції, вирішувати проблемні ситуації та розв'язувати практичні завдання у сфері міжнародного бізнесу, зокрема, в авіаційно-космічній галузі.

ПРН 18. Володіти навичками аналізу можливостей торговельного потенціалу країн світу та України з метою виявлення потенційно можливих та ефективних форм і умов організації міжнародного бізнесу, зокрема, у сфері авіаційних перевезень.

10. Інформаційні джерела

1. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». № 1977- XII від 13 грудня 1991 року із змінами та доповненнями.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків: Право, 2019. – 368 с.
3. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О.П. Дзьобань. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Харків : Право, 2023. – 488 с.
4. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ. Центр учбової літератури. 2021. - 350 с.
5. Ладанюк А.П. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / А.П. Ладанюк, Л.О. Власенко, В.Д. Кишенько. – Київ : Видавництво «Ліра-К», 2020. -352 с.

	Система менеджменту якості. Програма науково-дослідної практики у сфері міжнародного бізнесу	Шифр документа	СМЯНАУ ПП 15.01.01 – 01-2023
			Стор. 8 із 10

6. Ладика В.І., Шильман Л.З., Перцевої Ф.В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ. Олді. 2022. 222 с.

7. Мадяр Р.О. Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень з міжнародної комерції» (для магістрів). – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. – 61 с.

8. Мілютіна К.Л., Трофімов А.Ю. Психологія сучасного бізнесу : навч. посіб. – Київ : Видавництво «Ліра-К», 2020. – 168 с

9. Мітіна С.В. Науково-дослідницька діяльність студентів : навчально-методичні рекомендації до написання курсових та кваліфікаційної роботи. – Київ: Видавництво «Ліра-К», 2020. – 72 с

10. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях); навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

11. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. 385с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Академічна мобільність. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-zakordonom/akademichnamobilnis>.

2. Законодавство України. URL: <https://rada.gov.ua/>.

3. Наука в університетах. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>.

4. Предмет методології науки.
URL: https://stud.com.ua/29019/filosofiya/predmet_metodologiyi_nauki.

5. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі.
URL: <http://edclub.com.ua/analytika/finansuvannya-naukovykh-doslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>.

6. Science Direct. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

7. Scopus for authors. URL: <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>

8. Web of Science. URL: <https://www.webofknowledge.com>.

9. Матеріали Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.

11. Форма оцінювання проходження практики згідно Положення про РСО

Оцінювання здійснюється згідно Положення про рейтингову систему оцінювання знань та практичних навичок, здобутих здобувачами під час проходження переддипломної практики.

Оцінювання видів практичних завдань

№ з/п	Назва етапу практики	Мак кількість балів
1	Ознайомлення з програмою практики, складання та узгодження з керівником плану-графіку проходження практики, отримання індивідуального завдання	5
2	Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки (загальний та на робочому місці)	5
3	Вивчення структури бази практики, її функціональних підрозділів діяльності та завдань, нормативно-правової основи.	15
4	Виконання індивідуального завдання	40
5	Оформлення та подання звітної документації на кафедру	15
6	Захист звітної документації	20
Усього		100

